

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobce: **Ing. P. Š.**

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**

sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 6. 2019 č. j. MPSV-2019/114374-923, o příspěvku na péči

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje

Odůvodnění:

Žalobní body.

1. Žalobce se žalobou doručenou Krajskému soudu v Ostravě dne 28. 6. 2019 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 6. 2019 č. j. MPSV-2019/114374-923 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo částečně změněno rozhodnutí Úřadu práce České republiky ze dne 17. 1. 2018 č. j. 3945/2018/BOH, přiznávající žalobci příspěvek na péči tak, že příspěvek na péči byl žalobci přiznán od 1. 10. 2010 ve výši 880 Kč a od 1. 5. 2019 byl zvýšen na 4 400 Kč.
2. Žalobce nesouhlasil s tím, že mu byl příspěvek zvýšen až od 1. 5. 2019, tedy od jednání posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále je „posudková komise“), když jeho zdravotní stav a závislost na péči druhé osoby se nezměnily jednáním posudkové komise, jsou stejné od podání žádosti a trvaly v nezměněné podobě po celou dobu čekání na výsledek odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí úřadu práce, když odvolací řízení trvalo neúměrně dlouho. Zároveň žádal o vyplacení rozdílu ve výši 66 880 Kč. S výši příspěvku od 1. 5. 2019 souhlasil.

Stanovisko žalovaného.

3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Posudková komise hodnotila zdravotní stav žalobce ke dni podání žádosti o příspěvek stejně jako posudkový lékař OSSZ, se závěrem, že žalobce nezvládá čtyři základní životní potřeby - mobilitu, tělesnou hygienu, osobní aktivity a péči o domácnost, v důsledku čehož je závislý ve stupni I. (lehká závislost). Z důvodu zhoršení zdravotního stavu od 14. 5. 2019, konkrétně zhoršení hybnosti rukou se svalovými atrofiemi a postižením jemné motoriky, se v posudkovém závěru odchýlila od posudkového lékaře OSSZ, když žalobce nezvládá celkem šest základních životních potřeb, jako nezvládnuté navíc hodnotila potřeby stravování a péče o zdraví. V důsledku toho shledala žalobce závislým ve stupni II (středně těžká závislost). Ke zvýšení příspěvku tak došlo v souladu s § 14 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb. (dále jen „zákon o sociálních službách“) od prvního dne měsíce května, ve kterém změna nastala.

Posouzení krajským soudem.

4. Krajský soud poté co zjistil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě dvou měsíců po doručení písemného vyhotovení napadeného rozhodnutí žalobkyni, tedy v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

A. Zjištění ze správního spisu.

5. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce požádal o příspěvek na péči dne 27. 10. 2017. Dne 6. 12. 2017 provedl u žalobce úřad práce sociální šetření a dne 3. 1. 2018 posoudil zdravotní stav žalobce posudkový lékař Okresní správy sociálního zabezpečení, který u něj konstatoval dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je „roztřesená skleróza mozkomíšní s paraparézou spastického typu na dolních končetinách a chabou parézou horních končetin s hrubým

neocerebelárním syndromem“, a z tohoto důvodu žalobce potřebuje pomoc celkem při zvládání čtyř životních potřeb: mobility, tělesné hygieny, osobní aktivity a péče o domácnost, považuje se tedy podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost). Na základě toho rozhodl dne 17. 1. 2018 úřad práce tak, že žalobci příspěvek na péči přiznal ve výši 880 Kč od října 2017.

6. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání. Uvedl, nezvládá kromě uznaných životních potřeb ještě potřebu stravování (jídlo si nepřipraví, nenaservíruje a nezkonzumuje), oblékání a obouvání (nezapne knoflíky, nezaváže tkaničky, neobleče spodní prádlo), výkon fyziologické potřeby (při atace nebo zhoršení zdravotního stavu se vylučování stává samovolným) a péče o zdraví (nutnost dopravy k lékaři autem za pomoci manželky).
7. V rámci odvolacího řízení byl dne 14. 5. 2018 zpracován posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „posudková komise“) ve složení z předsedy komise, lékaře s odborností neurologie a tajemnice, se závěrem, že žalobce byl ke dni vydání napadeného rozhodnutí osobou, která je podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I., neboť nezvládá z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu čtyři základní životní potřeby a vyžaduje pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby, a to životní potřeby mobilita, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost. Od 14. 5. 2018 je žalobce osobou, která je podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II., neboť nezvládá z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu šest základních životních potřeb a vyžaduje pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby, a to životní potřeby mobilita, stravování, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Podle posudkové komise u žalobce došlo ke zhoršení zdravotního stavu, spočívající ve zhoršení hybnosti rukou se svalovými atrofiemi a postižením jemné motoriky, což bylo komisí objektivně zjištěno, a proto hodnotí zdravotní stav odlišně od posudkového lékaře OSSZ.
8. Následně žalovaný rozhodl napadeným rozhodnutím.

B. Posouzení žalobních bodů.

9. Krajský soud považuje za vhodné shrnout relevantní právní úpravu podmínek poskytnutí příspěvku na péči ve smyslu zákona o sociálních službách a jeho prováděcích předpisů, a to ve znění platném a účinném k datu rozhodování správního orgánu. Podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona o sociálních službách platí, že *příspěvek na péči (dále jen příspěvek) se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby*. Žalobce je osobou starší 18 let věku, a proto podléhá definici závislé osoby podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách, která v písmenu a) pro lehkou závislost (stupeň I.) považuje stav, *jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není osoba schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby*, a v písmenu b) za středně těžkou závislost (stupeň II.) považuje stav, *jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není osoba schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb*. Základní životní potřeby jsou upraveny v § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách a jsou jimi a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost. Schopnost zvládat základní životní potřeby vymezuje příloha 1 k vyhlášce č. 505/2006

Sb. (dále jen „vyhláška“) tak, že definuje aktivity, jejichž zvládnutí se považuje za zvládnutí dané životní potřeby, přičemž za neschopnost základní životní potřebu zvládat se považuje stav, kdy osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z těchto aktivit (§2a vyhlášky).

10. Z judikatury Nejvyššího správního soudu i správních soudů vyplývá konstantně zastávaný názor, že posouzení stupně závislosti pro účely rozhodování o příspěvku na péči musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti (viz blíže rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009 č. j. 4 Ads 57/2009-53). Nejvyšší správní soud ve své judikatuře dále dovodil, že v řízení o nároku na příspěvek na péči je povinností odvolacího správního orgánu požádat posudkovou komisi o doplnění posudku, *„pokud by posudková komise postavila své hodnocení na rozporných podkladech, aniž by rozpory sama odstranila nebo vysvětlila. Tak tomu může být v případě, že se objeví rozpor mezi výsledkem šetření sociálního pracovníka a názorem posudkové komise, aniž by posudková komise sama provedla vlastní šetření zdravotního stavu žadatele o příspěvek“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013 – 25). Posouzení zdravotního stavu je přitom vždy věcí odborně medicínskou, k níž nemají soudy potřebné odborné znalosti, a proto vychází z vyjádření subjektů, které tyto znalosti mají. Z tohoto důvodu soudy kladou při hodnocení posudku zvýšený důraz na jejich jednoznačnost, úplnost a přesvědčivost (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2013 č. j. 3 Ads 24/2013-34). Pokud by z podkladů lékařského posudku vyplývalo, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a orgány lékařské posudkové služby by přesto takovou základní životní potřebu považovaly za zvládanou, bylo by jejich povinností tento svůj závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014 č. j. 3 Ads 50/2013-32), jedině pak by posudek shora uvedeným požadavkům dostál.
11. Žalobce souhlasí s posouzením stupně závislosti od 1. 5. 2018, nesouhlasí však s posouzením za dobu předchozí, když podle něj jeho zdravotní stav byl stejně vážný jak v době podání žádosti, tak v době rozhodování posudkové komise. Žalobce tak implicitně namítá, že již od podání žádosti nezvládal životní potřeby stravování a péče o zdraví.
12. Co se týče životní potřeby stravování, posudková komise za dobu předcházející jejímu jednání vycházela ze sociálního šetření, podle kterého žalobce v ruce hrnek udrží, jí lžící a strava je mu sice porcována, pro to však podle sociální pracovnice není zdravotní důvod. K životní potřebě péče o zdraví komise vycházela rovněž ze závěrů sociálního šetření, ze kterého vyplynulo, že žalobce zná své léky a ví, na co je užívá. Posudková komise se s tímto hodnocením ztotožnila, nicméně konstatovala, že zjistila zhoršení zdravotního stavu – hybnosti horních končetin, což ovlivnilo jak stravování, tak schopnost nachytat si léky.
13. Podle názoru krajského soud posudek posudkové komise v závěru o zvládnutí základní životní potřeby stravování a péče o zdraví v době před jednáním komise splňuje požadavky jednoznačnosti, úplnosti a přesvědčivosti. Ve správním spise se nenachází lékařské zprávy, ze kterých by vyplývalo, že žalobce nezvládá některou z aktivit nutnou

pro zvládnutí dané životní potřeby, a žalobce žádnou lékařskou zprávu, obsahující tento závěr, která by nebyla součástí spisové dokumentace, nepředložil. Posudková komise změnu ve zvládání těchto životních potřeb dovodila ze zhoršení zdravotního stavu horních končetin žalobce, které sama zjistila, přičemž z žádné předchozí lékařské zprávy nevyplývá, že by žalobce trpěl svalovými atrofiemi horních končetin a postižením jemné motoriky, v čemž zhoršení zdravotního stavu spočívá. Přesvědčivost a jednoznačnost závěrů posudkové komise tak není narušena. Nadto jsou závěry posudkové komise v souladu i se závěry sociálního šetření, ze kterého nevyplývá nezvládnutí některé aktivity, jejíž zvládnutí příloha 1 vyhlášky vyžaduje; byť soud považuje za nutné zdůraznit, že závěr o nedůvodnosti porcování stravy ze zdravotního hlediska sociální pracovníci nepřísluší. Pro úplnost krajský soud dodává, že podle přílohy 1 k vyhlášce se za schopnost zvládat stravování považuje stav, kdy je osoba schopna „1. vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, 2. nalít nápoj, 3. rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, 4. najíst se a napít, 5. dodržovat stanovený dietní režim, 6. konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, 7. přemístit nápoj a stravu na místo konzumace“. Za schopnost zvládat péči o zdraví se považuje stav, kdy osoba je schopna „1. dodržovat stanovený léčebný režim, 2. provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky, 3. rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc“.

14. Poté, co posudková komise zhoršení zdravotního stavu žalobce zjistila, přistoupila ke změně posudkového nálezu lékaře OSSZ a uznala nezvládnutí životních potřeb stravování a péče o zdraví, které jsou podle ní zhoršením hybnosti horních končetin odůvodněny. Pro uznání nezvládání těchto potřeb za dobu předcházející zjištění zhoršení zdravotního stavu žalobce samotnou komisí nebyl podklad.
15. Za situace, kdy posudek posudkové komise je jednoznačný, úplný a přesvědčivý a není v rozporu s žádným podkladem podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, neměl žalovaný důvod požadovat jeho doplnění a žalovaný postupoval správně, když z něj ve svém rozhodnutí vycházel a žalobci přiznal příspěvek na péči odpovídající stupni závislosti II. až v návaznosti na zjištění posudkové komise. Napadeného rozhodnutí proto není nezákonné ani netrpí žádnou vadou řízení, žaloba je nedůvodná a krajský soud ji v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
16. V řízení byl plně procesně úspěšný žalovaný, kterému však v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo; procesně neúspěšný žalobce právo na náhradu nákladů řízení nemá.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 9. října 2019

Shodu s prvopisem potvrzuje

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje